

8. Майоров А. Н. Мониторинг в образовании. Книга 1 / А. Н. Майоров. – Спб. : Изд-во «Образование-Культура», 1998. – 344 с.
9. Маслікова І. В. Моніторингова система освітнього менеджменту / І.В. Маслікова. – Х. : Основа, 2005. – 144 с.
10. Матрос Д. Ш. Управление качеством образования на основе новых информационных технологий и образовательного мониторинга / Д. Ш. Матрос, Д. М. Полев, Н. Н. Мельникова // Школьные технологии. – 1999. – № 3. – С. 3-9.
11. Митина О. А. Мониторинг учебных достижений школьников как фактор повышения результативности естественнонаучного и математического образования: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / О. А. Митина. – М., 2008. – 185 с.
12. Мусина В. Е. Педагогический мониторинг учебных достижений школьников в деятельности учителя : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / В. Е. Мусина. – Белгород, 2009. – 196 с.
13. Полежаев В. Д. Портфолио студента как инструмент создания индивидуальной траектории бучения / В. Д. Полежаев, М. В. Полежаев // Современные наукоемкие технологии. – 2008. – № 3 – С. 77–78.
14. Поташник М. М. Управление современной школой : в вопросах и ответах : пособ. / М. М. Поташник, А. М. Моисеев. – М. : Новая школа, 1997. – 350 с.
15. Приходько В. М. Моніторинг якості освіти і виховної діяльності навчального закладу : навч.-метод. посіб. / В. М. Приходько. – Х. : Вид. група «Основа» : «Тріада», 2007. – 144 с.
16. Сергеева Е. В. Мониторинг учебных достижений студентов в системе управления качеством подготовки специалистов в педагогическом вузе : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Е. В. Сергеева. – Волгоград, 2011. – 182 с.

Козубцов І.

провідний науковий співробітник Наукового центру зв'язку і інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», кандидат технічних наук

УДК 377.127.6

РОЗРОБКА ЗАСОБІВ ДІАГНОСТУВАННЯ ЯКОСТІ КОМПЕТЕНТНОЇ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ

Розроблено в дисертаційному дослідженні засоби діагностування якості компетентної підготовки вчених. Вона дозволяє діагностувати чи досягнуто цілі підготовки аспірантів за допомогою освітньо-професійної програми. Освітньо-професійна програма реалізує вимоги розробленої дисертантом освітньо-кваліфікаційної характеристики. Отримано фундаментальний результат в галузі теорії і методики професійної освіти, який коректує філософію освіти.

Ключові слова: компетентна модель, освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, засоби діагностування якості, вчені, філософія освіти, наука, підготовка, аспірант.

Козубцов И.

ведущий научный сотрудник Научного центра связи и информатизации Военного института телекоммуникаций и информатизации Национального технического университета Украины «Киевский политехнический институт», кандидат технических наук

РАЗРАБОТКА СРЕДСТВ ДИАГНОСТИРОВАНИЯ КАЧЕСТВА КОМПЕТЕНТНОЙ МОДЕЛИ ПОДГОТОВКИ АСПИРАНТОВ

В диссертационном исследовании разработано средства диагностирования качества компетентной подготовки аспирантов. Она позволяет оценить достигнуты ли цели подготовки аспирантов с помощью образовательно-профессиональной программы или нет. Образовательно-профессиональная программа реализует требования разработанной диссертантом образовательно-квалификационной характеристики. Получен фундаментальный результат в отрасли теории и методики профессионального образования, который корректирует философию образования.

Ключевые слова: *компетентная модель, образовательно-квалификационная характеристика, образовательно-профессиональная программа, средства диагностирования качества, ученые, философия образования, наука, подготовка, аспирант.*

Kozubtsov I.

the leading scientific employee of the Centre of science of communication and information of Military institute of telecommunications and information of National technical university of Ukraine «the Kiev polytechnical institute», a Cand.Tech.Sci.

DEVELOPMENT OF FACILITIES OF DIAGNOSTICATING OF QUALITY OF COMPETENT MODEL OF PREPARATION OF GRADUATE STUDENTS

The subsystem of diagnosticating of quality of competent preparation of scientists is developed in dissertation research. It allows to diagnose or the purpose of preparation of graduate students is attained by the educationally-professional program. The Educationally-professional program will realize the requirements of the educationally qualifying description developed a candidate for a degree . A fundamental result is got in industry of theory and method of trade education, which corrects philosophy of education.

Keywords: *competent model, educationally-qualifying description, educationally-professional program, facilities of diagnosticating of quality, scientists, philosophy of education, science, preparation, graduate student.*

Постановка проблеми дисертаційного дослідження у загальному вигляді та зв'язок з важливими науковими завданнями. В дисертаційному дослідженні в контексті Болонського процесу запропоновано

методологію підготовки наукових (НК) і науково-педагогічних кадрів (НПК) в аспірантурі (ад'юнктурі) [1]. Вона виконувалась в рамках науково-дослідної роботи [2] на замовлення Департаменту військової освіти. В роботі розроблено освітньо-кваліфікаційну характеристику та освітньо-професійну програми підготовки аспірантів.

Стаття є логічним підрозділом дисертаційного дослідження, яке проводиться в рамках наукових програм: Національної доктрини розвитку освіти в Україні [3]; Державної національної програми „Освіта” (Україна XXI століття) [4]; Програми будівництва і реформування Збройних сил України на період до 2017 р; основні наукові напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук на 2009–2013 роки, що націлені на забезпечення професійної підготовки вчених.

Квінтесенція аналізу останніх досліджень і публікацій за проблемою. Аналіз за групою ключових слів Інтернет простору дозволив виявити наукову публікацію Бедного Б.І., Міроноса А.А. [5]. В колективній монографії автори акцентують увагу на необхідності модернізації існуючої моделі підготовки аспірантів в Росії. Адже ще за часів ВАК СРСР розроблено основні вимоги підготовки НК НПК, які принципово не змінювались.

Голова ВАК Російської Федерації В. Філіппов в інтерв'ю щотижневій газеті наукового співтовариства „Поиск” визначив три основні напрями реформування системи наукових ступенів [6]. Одними з яких є необхідність проведення ліцензування та акредитування аспірантури. Це в свій час дає поштовх на розробку нових підходів та засобів діагностування якості підготовки аспірантів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Досі питанню компетентної підготовці НПК і НК взагалі не приділялося уваги. А засоби діагностування якості не адекватні сучасній філософії вищої освіти. Зважаючи на це, автор ініціативного дисертаційного дослідження [1] звернув увагу на необхідність розробки складової компетентної моделі підготовки аспірантів – засобів діагностування якості.

Формулювання цілей статті. Метою статі є висвітлення розробки засобів діагностування якості компетентної моделі підготовки аспірантів з міждисциплінарною науково-педагогічною компетенцією, що є основним результатом дисертаційного дослідження з спеціальності „теорія та методика професійної освіти” у галузі педагогічних наук.

Результат дослідження. Науковому суспільству запропоновано обговорити методологічну компетентну модель підготовки аспірантів (ад'юнктів). Загальна методологічна компетентна модель підготовки аспірантів (ад'юнктів) з міждисциплінарною науково-педагогічною компетенцією представлено на рис. 1.

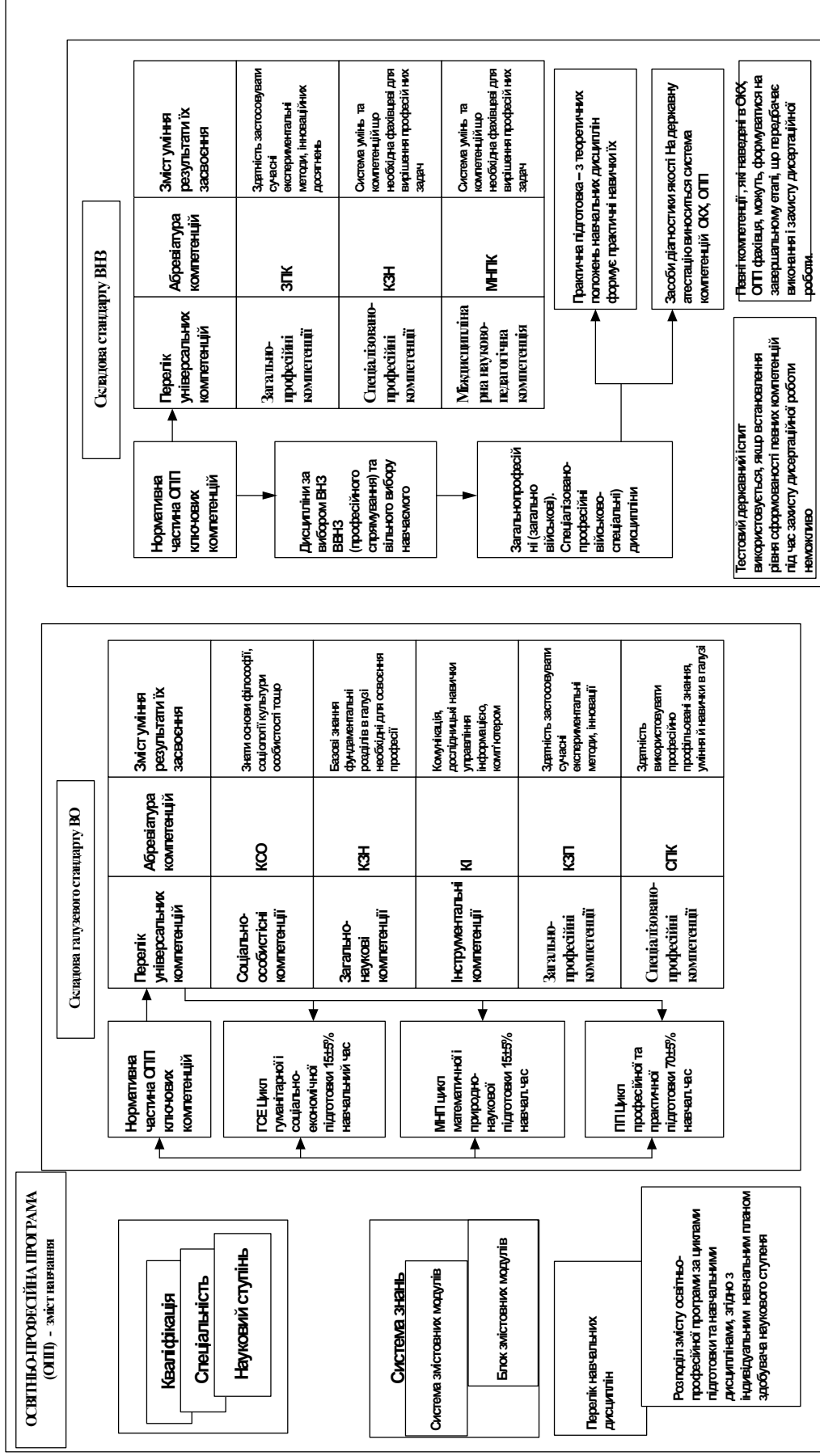

Рис. 1. Загальна методологічна компетентна модель підготовки аспірантів (ад'юнктів) міждисциплінарною науково-педагогічною компетенцією 3

Вона складається з:

- проекту освітньо-кваліфікаційної характеристики [7];
- проекту освітньо-професійної програми;
- проекту змісту підготовки аспірантів;
- проекту моделі засобів діагностування якості підготовки аспірантів, предметом нашого дослідження результати і освітляються в даній статті.

На рисунку виділимо підсистему засобів діагностування якості підготовки аспірантів (ад'юнктів). Вона включає звичні дві складові:

- залікову;
- екзаменаційну, яка складається з п'яти кандидатських екзаменів з таких основних дисциплін:
 - філософії (філософія розвитку науки за напрямом досліджень аспіранта),
 - іноземної мови;
 - наукової спеціальності дисертаційних досліджень;
 - основ науково-педагогічної діяльності (оцінка рівня знань основ психології і педагогіки та основ наукових досліджень);
 - захисту кваліфікаційної – дисертаційної роботи.

Вид звітності за роками підготовки аспірантів наведено в табл. 1.

Таблиця 1.

Вид звітності за роками підготовки

Найменування дисципліни	Вид звітності за роками підготовки			
	1	2	3	
Філософія	+			канд.іспит
Іноземна мова	+			канд.іспит
Спеціальність (за профілем підготовки)			+	канд.іспит
Педагогіка та психологія вищої школи		+		канд.іспит
Методологічні основи наукових досліджень	+			канд.іспит
Організація та проведення навчально-виховного процесу, методичної, наукової, та науково-технічної діяльності		+		залік
Організація наукових досліджень		+		залік
Нормативно-правові основи вищої освіти		+		залік
Нормативно-правові основи наукової та науково-дослідницької діяльності		+		залік
Педагогічна практика				висновок кафедри
Наукова практика				висновок лабораторії

Процес оцінювання знань, умінь, навичок та компетенції (ЗУНіК) наочно представлено на рис. 2 та 3.

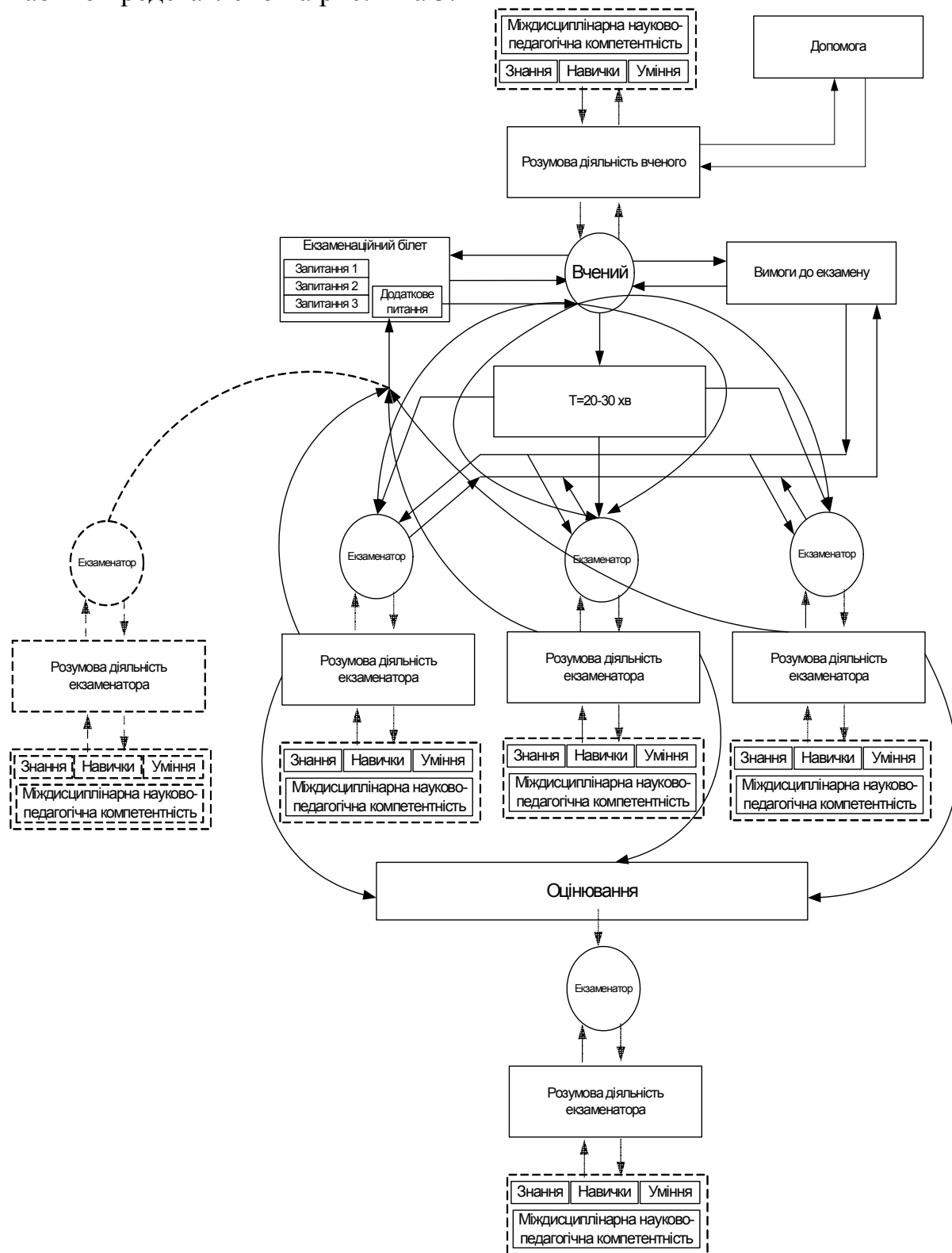

Рис. 2. Модель процесу оцінювання ЗУНіК аспірантів під час кандидатського екзамену

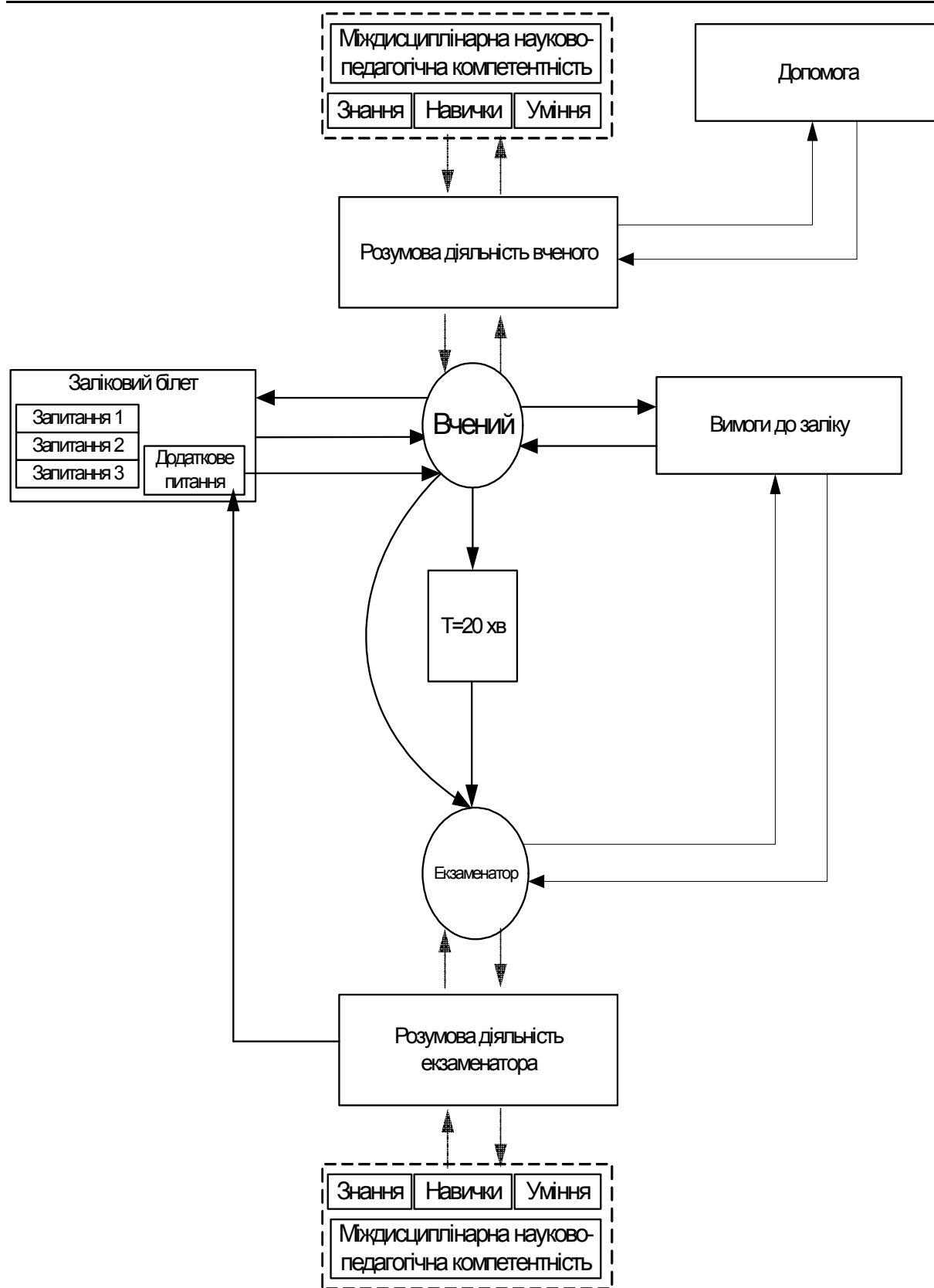

Рис. 3. Модель процесу оцінювання ЗУНіК аспірантів під час заліку

Особливістю кандидатського екзамену є створення колегіальної міждисциплінарної призми [11]. Прототипом її є експертна система з вчених. Загальні підходи щодо вибору експертів та алгоритм консенсусного вибору рішення розглянуто в монографії [12].

Рівень знань, умінь, навичок та компетенції (ЗУНіК) аспірантів рекомендовано нами оцінювати за чотирибальною системою: „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно” та за модульно-рейтинговою системою оцінювання.

В результаті осмислення векторного представлення компетенції, нами розроблено філософію засобів діагностування компетенції, яка має складатися з двох складових: із засобів діагностування ЗУН; із засобів діагностування творчого та креативного мислення. Алгоритм діагностування сформованості міждисциплінарної науково-педагогічної компетентності представлено на рис. 4.

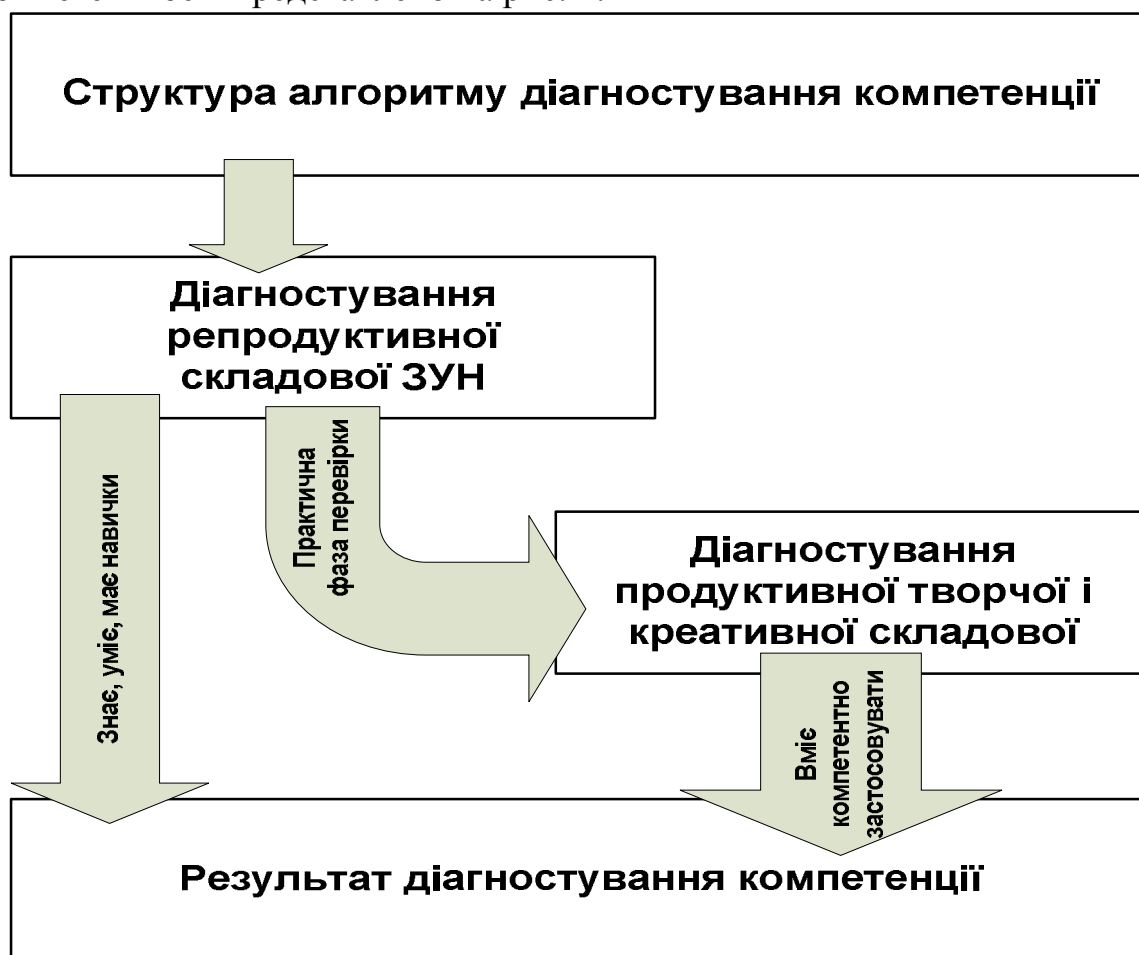

Рис. 4. Структура алгоритму діагностування компетенції

Підсилення уваги на сформованість наукової та педагогічної майстерності на етапі атестації аспіранта дозволяє об'єктивніше визначити його здібності. В підрозділах рекомендацій надається пропозиція щодо здібностей та компетентності (майстерності) здобувача.

Ці рекомендації будуть враховуватися під час планування розподілу аспірантів на майбутні посади. Фрагмент порядку оцінки сформованості науково-педагогічної компетентності аспірантів надано на рис. 5.

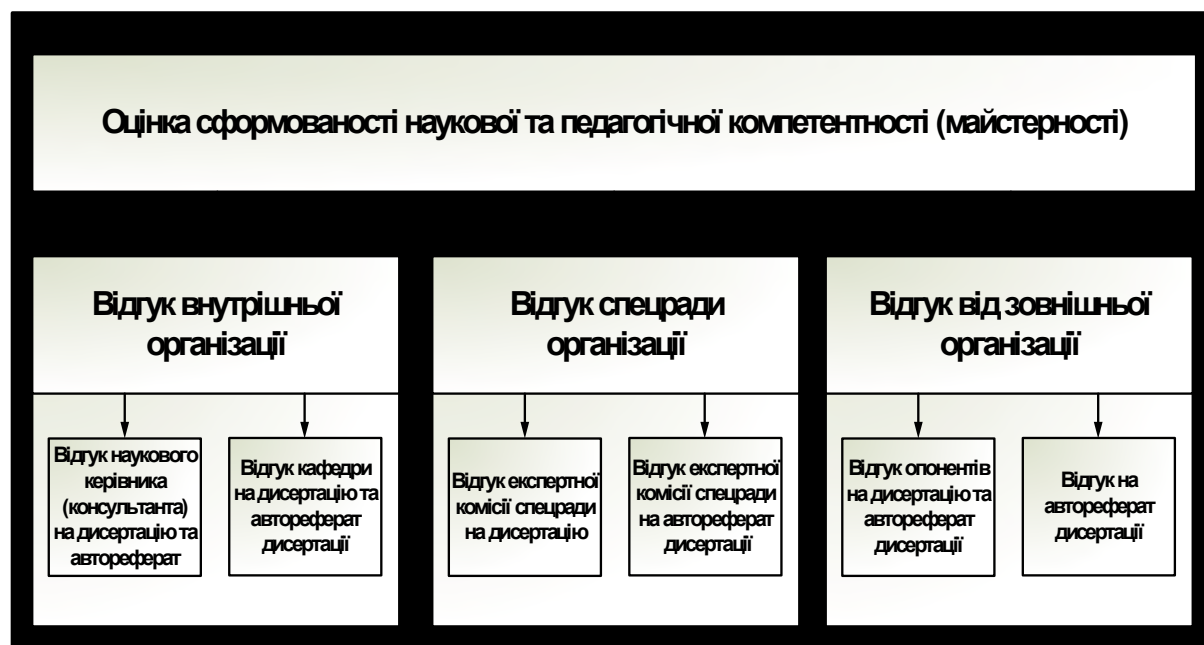

Рис. 5. Фрагмент порядку оцінки сформованості науково-педагогічної компетентності аспірантів

В цілому запропонована модернізована філософія освіти неістотно змінюється однак підвищується вимогливість та об'єктивність оцінки сформованості міждисциплінарної науково-педагогічної компетентності аспірантів, а отже досягнути європейських принципів сформованих в роботі [13].

Соціально-економічна оцінка ефективності. Підвищенням рівня відповідальності здобувачів до підготовки та складання кандидатських іспитів з основ науково-педагогічної діяльності ми адекватно діагностуємо їх сформованість [14, 15]. Соціальний ефект проявиться при композиційному оформленні дисертаційної роботи [16, 17]. Така структура дисертації сформує індивідуальну систему втілення нових знань в навчальний процес та збагачує динамічну наукову картину світу знань новими науковими знаннями.

Висновки. На основі вищесказаного можна зробити висновок, що за умов впровадження у вищу освіту України принципів Болонської хартії запропоновані засоби діагностування якості в методологічній компетентній моделі підготовки аспірантів є об'єктивними.

В сукупності запропоновані дисертантом рішення вирішують крупну наукову проблему, започатковану в роботах [18, 19]. Метрологічна модель підготовки аспірантів (ад'юнктів) сприяє вирішенню проблеми збереження

науково-педагогічних працівників з числа офіцерського складу у вищій військовій освіті України в умовах реформування освіти [20].

Література

1. Козубцов І.М. Філософія формування міждисциплінарної науково-педагогічної компетентності вчених / І.М. Козубцов // Наука и образование : сб. тр. Международный научно-методический семинар, (13 – 20 декабря 2011 г., ОАЭ, г. Дубай) – Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2011. – С. 120 – 122. – ISBN 978-966-330-133-4.
2. Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 р. № 309. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/309-99-п>.
3. Національна доктрина розвитку освіти в Україні (затверджена Указом Президента України 17 квітня 2001 р., №327/2002). – К., 2002.
4. Державна національна програма „Освіта” („Україна ХХІ століття”). – К.: Райдуга, 1991. – 61 с.
5. Подготовка научных кадров в высшей школе. Состояние и тенденции развития аспирантуры: Монография. [Б.И. Бедный, А.А. Мирнос]. – Нижний Новгород: Изд-во ННГУ, 2008. – 219 с.
6. Шаталова Н. PhD, DBA, DPA... ВАК Готовит радикальную реформу. [Електронний ресурс] Газета Поиск: научная политика №10(2013) от 08.03.2013. – Режим доступу URL: <http://www.poisknews.ru/theme/science-politic/5429/>
7. Козубцов І.М. Розробка освітньо-кваліфікаційної характеристики компетентної моделі вченого в контексті сучасної філософії освіти та Болонського процесу // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – Зб. Статей: – Ялта: РВВ «Кримський гуманітарний університет», 2013. – Вип. 40. – Ч.3. – С. 102 – 108.
8. Козубцов І.М. Зміст типової програми підготовки вчених крізь призму міждисциплінарної науково-педагогічної компетентності Болонського процесу / І.М. Козубцов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал. – Суми: Сумський державний педагогічний ун-т ім. А.С.Макаренка, 2011. – №6 – 7 (16 – 17). – С.203 – 210.
9. Kozubtsov I. Fundamentals of building the interdisciplinary prism and filters in scientific and pedagogical aspects / I. Kozubtsov, K. Fedorova // «Ғылым және білім» Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ғылыми-практикалық журналы. Ғылым және білім. 2012. №4 (29) – С. 145 – 151. – ISSN 2305-9397.
10. Самохвалов Ю.Я. Экспертное оценивание. Методический аспект / Ю.Я. Самохвалов, Е.М. Науменко. – К.: Изд-во ГУИКТ, 2007. – 264 с. – ISBN 966-2970-08-8.
11. Козубцов І.М. Євроінтеграційні принципи в основі реформування сучасної освітньої концепції професійної підготовки вчених / І.М. Козубцов // Роль та місце психолого-педагогічної підготовки в професійному розвитку та становленні особистості сучасного фахівця в умовах євроінтеграції : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Хмельницький, 19 – 20 квітня 2012 р.) / [ред. колегія : д.мед.н., проф. О.А.Кашенко (голов. ред.) та ін.]. – Хмельницький: Хмельницький національний ун-т, 2012. – С.131 – 133.

12. Козубцов І.М. Оцінка адекватності моделі змісту кандидатських іспитів / І.М. Козубцов // Гуманізація навчально-виховного процесу : збірник наукових праць / [За заг. ред. проф. В.І. Сипченка] – Вип. LVIII. – Ч.ІІ. – Слов'янськ: СДПУ, 2011. – С. 44 – 53.
13. Козубцов І.М. Атестація міждисциплінарної науково-педагогічної компетентності вчених у формі кандидатських іспитів в рамках Болонського процесу / І.М. Козубцов // Гуманізація навчально-виховного процесу : збірник наукових праць / [За заг. ред. проф. В.І. Сипченка] – Вип. LIX. – Ч. II Слов'янськ: СДПУ, 2012. – С. 3 – 9.
14. Козубцов И.Н. Диссертация научно-педагогического работника как элемент междисциплинарных исследований / И.Н. Козубцов // XVII Международная научно-техническая конференция «Информационные системы и технологии (ИСТ-2011)» (23 апреля 2011 г). – Нижний Новгород. Нижегородский государственный технический университет им. Р.Е. Алексеева, 2011. – С. 365 – 366. – Формат CD. Электронное издание. Гарнитура Times New Roman. Усл. печ. л. 28,0. Уч.-изд. л. 47,6. Тираж 300 экз. Заказ 2. – ISBN 5-93272-053-0
15. Козубцов І.М. Дисертація – як засіб формування науково-педагогічним працівником системи нових знань в навченому процесі / І.М. Козубцов // Сучасні проблеми радіотехніки та телекомунікацій «РТ-2011»: Матеріали 7-ої міжнар. молодіжної наук.-техн. конф., Севастополь 11 – 15 квітня 2011 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Севастоп. нац. техн. ун-т; наук. ред. Ю.Б. Гімплевич. – Севастополь: СевНТУ, 2011. – С. 434. – ISBN 978-966-2960-93-8.
16. Козубцов И.Н. Проблема подготовки молодых научно-педагогических кадров для высших военных учебных заведений в адъюнктуре / И.Н. Козубцов, Л.С. Козубцова // Становление и развитие военной педагогики в России; материалы Всероссийской научно-практической конференции с международным участием, посвященной 85-летию со дня рождения выдающегося военного педагога и психолога Барабанщикова А.В. (г. Пенза 7 – 9 октября 2009 г.). – Пенза. Пензенский государственный педагогический университет им. В.Г. Белинского, Военный университет Министерства обороны РФ, 2009. – С. 182 – 185.
17. Козубцов І.М. Проблема підготовки в аспірантурі майбутніх науково-педагогічних кадрів / І.М. Козубцов // III Международная научная конференция „Современные достижения в науке и образовании” (16 – 23 сентября 2009 г., Израиль, г. Тель-Авив) – Хмельницкий: Хмельницкий национальный университет, 2009. – С. 192 – 194. (укр., рус., англ.).–ISBN 978-966-330-070-2.
18. Козубцов І.М. Проблема збереження кадрових науково-педагогічних працівників у вищій військовій освіті України / І.М. Козубцов, Л.С. Козубцова, М.К. Козубцов // Повышение качества, надежности и долговечности технических систем и технологических процессов: Сборник трудов VIII Международной научно-технической конференции, (5-12 декабря 2009 г., Египет, г. Хургада). – Хмельницкий: Хмельницкий национальный университет, 2009. – С. 183 – 186. (укр., рус., англ.). – 978-966-330-076-4.